

พลังของสื่อสารมวลชนไทยขับเคลื่อนไปกับยูเนสโก

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) หรือ ยูเนสโก (UNESCO) เป็นทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ (United Nations: UN) ก่อตั้งโดยได้มีการลงนามในธรรมนูญขององค์การ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2488 ประเทศไทยเข้าเป็นรัฐสมาชิกขององค์การยูเนสโก เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2492 (ลำดับที่ 49) ปัจจุบัน ยูเนสโกมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 193 ประเทศ รัฐบาลไทยได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการติดต่อกับยูเนสโก โดยได้ตั้งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เพื่อเป็นหน่วยประสานงานขึ้นที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ในประเทศเกี่ยวกับการได้รับความช่วยเหลือ และการร่วมมือกับยูเนสโกในด้านการดำเนินโครงการต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วัฒนธรรมและสื่อสารมวลชน ความช่วยเหลืออยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ อุปกรณ์ ทุนการศึกษา การจัดการประชุมระหว่างประเทศ การสัมมนา การฝึกอบรม

“ยูเนสโก” ประกาศร่วมเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญของไทย ปี 2565-2566

ที่ประชุมสมัชชาสามัญขององค์การยูเนสโกครั้งที่ 41 ซึ่งจัดขึ้นที่สำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 9 - 24 พฤศจิกายน 2564 ได้มีมติรับรองการร่วมเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญ และเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของโลกในปี 2565 - 2566 จำนวนทั้งสิ้น 67 รายการในจำนวนดังกล่าว เป็นรายพระนามและรายนามของประเทศไทย ได้แก่ การเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 100 ปีประสูติ ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และการเฉลิมฉลองวันครบรอบ 200 ปี ชาตกาล ของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) โดยสาระสำคัญของการร่วมเฉลิมฉลองตามลำดับปี ดังนี้

1. การเฉลิมฉลองวันครบรอบ 200 ปีชาตกาล พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) (200th anniversary of the birth of Phraya Srisundaravohara (Noi Achâryânkura) ด้านการศึกษา และ วัฒนธรรม ซึ่งครบรอบเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2565

ด้านการศึกษา พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เป็นผู้ส่งเสริมการรู้หนังสือหนังสือ โดยเป็นผู้ นิพนธ์หนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดแบบเรียนหลวง 6 เล่ม เช่น การประมวลคำที่ใช้ในมาตรา แม่ กน กค กด กบ อักษรนำ การใช้ตัวการ์ตูน แบบเรียนหลวงชุดนี้มีความสำคัญในประวัติการศึกษาของชาติมาก เพราะเป็นแบบเรียน หลวงชุดแรกที่ใช้เป็นแบบหัดอ่านเบื้องต้นของนักเรียน และยังนิพนธ์หนังสือเสริมอื่น ๆ อีก 12 เล่ม สำหรับการส่งเสริมการรู้หนังสือ การอธิบายศัพท์ต่าง ๆ ศัพท์โบราณ เขมร ขวา และราชาศัพท์

ด้านวัฒนธรรม ได้ประพันธ์คำนำมัสการคุณานุคุณ เช่น บทสวดสรรเสริญพระพุทธคุณ “องค์ใดพระสัมพุทธ สุวิสุทธิสันดาน ตัดมูลเกลศมาร บมิหม่นมิหมองมัว...” ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในหมู่ชุมชนชาวพุทธทั่วไป ในช่วง เทศกาลทางพระพุทธศาสนา ครูและนักเรียนสามารถเข้าร่วมการสวดธรรมเป็นภาษาไทย ทำให้เกิดความเข้าใจ เนื้อหาของธรรมะอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังนิพนธ์ประเภทวรรณคดี เช่น โคลงประกอบภาพเรื่องรามเกียรติ์ วัตพระศรีรัตนศาสดาราม และคำฉันท์กล่อมช้าง 8 บท

2. การเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 100 ปีประสูติ ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (100th anniversary of the birth of Her Royal Highness Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra) ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และ วัฒนธรรม ซึ่งจะครบรอบในวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงประกอบพระราชกรณียกิจที่มีคุณูปการอย่างใหญ่หลวงต่อประเทศในหลาย ด้าน อาทิ ด้านการศึกษา ทรงส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาสำหรับคนยากจนคนชายขอบและเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาบนภูเขาและเกาะที่ห่างไกล ตลอดจนในพื้นที่ชายแดนและชุมชนแออัด ทรงรับรองโครงการกุศลไว้ในพระอุปถัมภ์หลายองค์กร และทรงเป็นอาจารย์สอน ภาษาฝรั่งเศสในหลายมหาวิทยาลัย

ด้านวิทยาศาสตร์ ทรงให้ความสำคัญของวิทยาศาสตร์ในการสร้างสันติภาพ การขจัดความยากจนและการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทรงเป็นผู้สนับสนุนนโยบายระยะยาวด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เพื่อความเป็น

เลิศและเพื่อการพัฒนา โดยทรงส่งเสริมทางการเงินเพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับโลก

ด้านวัฒนธรรม ทรงรับสั่งได้หลายภาษา ทำให้ทรงมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทรงเป็นนักอ่าน นักเขียน โดยได้แปลและเรียบเรียงหนังสือในหลากหลายประเภท ทั้งภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศส นอกจากนี้ ยังทรงให้การสนับสนุนวงดนตรีและการแสดงของไทยในท้องถิ่น เช่น คณะหุ่นกระบอกโจหลุยส์ ซึ่งช่วยอนุรักษ์ศิลปะคลาสสิกของการเชิดหุ่นกระบอกเล็กของไทย ทรงจัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งเสริมดนตรีคลาสสิก ให้การสนับสนุนนักดนตรีไทยในการศึกษาต่อ และส่งเสริมการแข่งขันและคอนเสิร์ตทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ สนับสนุนวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ และวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้อุปถัมภ์ของโรงละครโอเปร่ากรุงเทพ รวมทั้ง สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา

การเฉลิมฉลองวาระครบรอบที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับงานขององค์การยูเนสโกของรัฐบาลไทย เป็นโครงการที่สำคัญของยูเนสโก ในฐานะองค์การระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเชิดชูเกียรติคุณของบุคคลและเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศสมาชิกยูเนสโกที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีความโดดเด่นสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นแบบอย่างของควมมีคุณค่าทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมศาสตร์ หรือสื่อสารมวลชน ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของประชาชนและทำให้เกิดสันติภาพของประเทศหรือของโลก ซึ่งเกณฑ์การร่วมเฉลิมฉลองที่ยูเนสโกได้กำหนดไว้ คือ 50 ปี 100 ปี 150 ปี 200 ปี และทุก ๆ 50 ปี

ยูเนสโกกับงานสื่อสารมวลชนไทย

การที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของยูเนสโกทำให้ประเทศไทยมีเครือข่ายระหว่างประเทศ (International Networking) สามารถเชื่อมโยงประเด็นที่ไทยให้ความสนใจให้ความสำคัญกับประเทศอื่น ๆ ประเด็นด้านสื่อสารมวลชนที่ยูเนสโกให้ความสำคัญ อาทิ การรู้เท่าทันสื่อ การลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (Information for All) ความปลอดภัยของสื่อมวลชน ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งกับประเทศไทยและระดับโลก

ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการยูเนสโก

- ด้านการศึกษา ยูเนสโกมีบทบาทสำคัญต่อการวางรากฐาน และพัฒนาการระบบศึกษาของประเทศไทย อาทิ โครงการที่ส่งเสริมให้คนไทยมีความรู้ อ่านออกเขียนได้ การสร้างความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษาให้แก่คนทุกระดับในสังคม (Education for All) ส่งเสริมให้คนไทยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ยูเนสโกมีส่วนสำคัญต่อการเปิดมุมมองของปัญหาสังคมในระดับโลก ทำให้ประเทศสมาชิกยูเนสโกได้ร่วมรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และนำไปปรับใช้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับประเทศของตนเอง

- ด้านวัฒนธรรม ยูเนสโกให้ความสำคัญต่อการสร้างคุณค่าทางวัฒนธรรม อาทิ โครงการมรดกโลก โครงการยกย่องบุคคลสำคัญของโลก สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศไทยมี สร้างแรงจูงใจให้คนไทยช่วยกันพัฒนาสังคมไทย แหล่งมรดกโลก และอนุรักษ์วัฒนธรรม

- ด้านสังคมศาสตร์ ยูเนสโกช่วยเปิดมุมมองของปัญหาสังคมระดับโลก ทำให้ประเทศสมาชิกได้ร่วมรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเป็นนำมาใช้เป็นแนวทางในแต่ละประเทศ

- ด้านสื่อสารมวลชน ประเทศไทยได้รับประโยชน์ในด้านสื่อสารมวลชนจากยูเนสโก คือ ได้เรียนรู้ ได้รับทราบแนวคิดที่เกี่ยวข้องเรื่องสื่อสารมวลชนที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

บทบาทสำคัญของกรมประชาสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานด้านสื่อสารมวลชนของยูเนสโก

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชนของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Communication and Information: CI) ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามภารกิจและความชำนาญตามสาขาขององค์การสหประชาชาติ คณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชนของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก มีอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นประธานกรรมการ โดยมีผู้แทนจากมหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชนที่มีการเรียนการสอนด้านสื่อสารมวลชน หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา สื่อสารมวลชน งานด้านต่างประเทศ อาทิ กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมเป็นคณะกรรมการ คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะและให้คำปรึกษาหารือแก่คณะกรรมการแห่งชาติฯ ในด้านนโยบายและการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการทางด้านสื่อสารมวลชนของยูเนสโก เข้าร่วมในการวางแผนและดำเนินงานทางด้านสื่อสารมวลชนของยูเนสโก ตลอดจนส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการด้านสื่อสารมวลชนของยูเนสโก

การที่ประเทศไทยโดยกรมประชาสัมพันธ์มีบทบาทในการขับเคลื่อนงานด้านสื่อสารมวลชนของยูเนสโกทำให้ประเทศไทยได้มีโอกาสนำเสนอประเด็นหรือเรื่องราวที่ประเทศให้ความสำคัญหรือต้องการผลักดันในระดับโลก รวมทั้ง นำเสนอเรื่องราวดีๆ ของไทย ตลอดจนความก้าวหน้าในการดำเนินงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นที่ยูเนสโกให้ความสำคัญ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในเวทีโลก และนำแนวทางการดำเนินงานด้านต่างๆ ที่เป็นหลักสากลมาปรับใช้ให้เหมาะสมในประเทศไทย

วนิดา คชเสนี

เรียบเรียง

ที่มา ข้อมูล/ภาพประกอบ <https://www.bic.moe.go.th>